

Arkeologiset tutkimukset
Parikkalan Uukuniemen Papinniemellä
vuonna 2007

Ville Laakso

Turun yliopisto
Arkeologian oppiaine

Parikkala, Uukuniemi, Papinniemi
Historiallisen ajan autiokylän kaivaus

Kaivausaika: 8.10.–11.10.2007

Kunta: Parikkala (vuoden 2004 loppuun Uukuniemi)

Kylä: Uukuniemi

Tila: 3:64 Pankkolanmäki

Omistajat: Heikki Melanen, Jukka Kaukola ja Anu Kaukola, c/o Heikki Melanen, 59730 Uukuniemi

Peruskarttalehti: 4124 12 Lentteenselkä (painovuosi 2000)

Peruskarttakoordinaatit vuoden 2007 kaivausalueen keskeltä:

x = 6854 55

p = 6858 14

y = 4498 80

i = 3657 02

z = n. 90 m m.p.y (N60)

Kaivauksen johto: FL Ville Laakso

Tutkimuksen valvoja: professori J.-P. Taavitsainen

Tutkimuskustannukset: Turun yliopiston arkeologian oppiaine, Suomen ortodoksinen kirkollishallitus ja Parikkalan kunta, n. 2000 euroa

Vuoden 2007 kaivauslöydöt: KM 2007117:1–14 (diar. 19.10.2007)

Kaivauksella otetut näytteet: ei talletettuja näytteitä

Kertomuksen alkuperäiskappale: Turun yliopisto, arkeologian oppiaineen arkisto (TYA)

Kertomukseen liittyvät diapositiivit: Turun yliopisto, arkeologian oppiaineen arkisto,
diat nro 355:1–2

Kertomukseen liittyvät mustavalkonegatiivit: Turun yliopisto, arkeologian oppiaineen arkisto,
negatiivit nro 25114–25115

Kertomukseen liittyvä kartta (tietokonetulosteena kertomuksen liitteenä 3):

Kartta 1: Yleiskartta (1:1000)

Aikaisemmat tutkimukset, löydöt ja muut lähteet: ks. vuosien 1999–2006 kaivauskertomukset

Tutkimuslupa: diaarinumero 51/302/2007

Tutkitun alueen pinta-ala: 2 m²

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 8 + liitteet 4 sivua ja kartta (A3, taitettu kokoon A4)

Abstrakti

Turun yliopiston arkeologian oppiaine jatkoi Papinniemen ortodoksisen autiokylän tutkimuksia vuoden 2007 syksyllä yleiskartoituksella ja pienimuotoisella koekaivauksella. Ensisijaisena tavoitteena oli yleiskartoituksen saaminen valmiiksi, mikä toteutuikin. Autiokylästä takymetrillä kartoitettu alue kattaa vuoden 2007 työn jälkeen hieman yli 6 hehtaaria.

Lisäksi jatkettiin alueen koekaivausta kaivamalla kaksi neliömetrin laajuista koeruutua. Kaivauksella pyrittiin saamaan lisätietoa autiokylän laajuudesta ja ajoituksesta. Koeruuduista löytyikin asuinpaikkaan viittaavaa esineistöä. Kaikki löydöt tulivat esille kerroksesta, joka lienee myöhemmän viljelyn sekoittama. Jossain tutkitun alueen lähistöllä on ennen viljelyvaihetta ollut asuinrakennus, joka ajoituneen historialliselle ajalle.

Sisällys:

1. Vuoden 2007 tutkimusten taustaa	5
2. Kaivausalueet ja mittaukset	5
3. Yleiskartoitukseen liittyvät havainnot	6
4. Kaivaustekniikka ja dokumentointi	7
5. Kaivaushavainnot	7
6. Yhteenveto tutkimusten tuloksista	8

Liitteet:

Liite 1: luettelo tutkimuksiin liittyvistä diakuvista

Liite 2: luettelo tutkimuksiin liittyvistä mustavalkonegatiiveista

Liite 3: kaivauskartta (yleiskartta)

Liite 4: kopio löytöluettelosta

1. Vuoden 2007 tutkimusten taustaa

Turun yliopiston arkeologian oppiaine jatkoi Uukuniemen Papinniemen ortodoksisen autiokylän kenttätutkimuksia lokakuussa 2007 vajaan viikon ajan. Tärkeimpänä tavoitteena oli autiokylän yleiskartoituksen saaminen valmiiksi. Lisäksi jatkettiin pienimuotoisesti alueen koekaivausta kaivamalla kaksi koeruutua.

Kaivausjohtaja osallistui esi-, kenttä- ja jälkitöihin Turun yliopiston virkatyönä. Muista kuluista vastasivat Parikkalan kunta ja Suomen ortodoksinen kirkollishallitus. Tutkimusten kustannukset olivat kaikkiaan noin 2000 euroa. Parikkalan kunta auttoi kaivauksen järjestelyissä myös antamalla majoituskäyttöön sotainvalidien veljesmajan Uukuniemen kirkonkylästä.

Yleiskartoituksesta vastasivat allekirjoittanut ja fil. yo Antti Bilund, joka on myös piirtänyt puhtaaksi autiokylän yleiskartan (tämän kertomuksen liite 3). Vapaaehtoistyöntekijöinä kenttätöissä olivat Olavi Ahokas ja FM Akuliina Aartolahti. Kenttätöihin käytettiin yhteensä noin 14 henkilötyöpäivää.

Olavi Ahokas auttoi järjestelyissä myös antamalla ystävällisesti yleiskartoittajien majoituskäyttöön Kannaksen tilan päärakennuksen Papinniemeltä. Kaivauksen jälkitöihin osallistui löytöluettelon laatimalla myös arkeologian opiskelija Stiina Tuppurainen, joka toimi harjoittelijana arkeologian oppiaineessa syksyllä 2007.

Kenttätöitä sivuavista seikoista mainittakoon, että illalla 9.10. järjestettiin Uukuniemen entisellä pogostalla sijaitsevalla Olavi Ahokkaan mökillä Papinniemen autiokylän autioitumisen 350-vuotismuistoseminaari (autioitumisen todennäköisin ajankohta on syksy 1657). Läsnä olivat Olavi Ahokas, Antti Bilund ja allekirjoittanut. Seminaarissa, johon kuului myös erinomainen sauna, pohdittiin autiokylän tutkimuksen nykytilaa ja suunniteltiin tulevaisuutta.

Todettakoon vielä, että sääolot olivat vuoden 2007 tutkimusperiodin aikana osin varsin viileät; myös satunnaisia raekuuroja saatiin, mutta ne eivät työtä juuri haitanneet.

2. Kaivausalueet ja mittaukset

Vuoden 2007 tutkimuksissa kaivettiin kaksi koeruutua autiokylän eteläosaan, aiemmin koeruudutetun alueen jatkoksi, yleiskarttaan merkityn kesämökkien lounaispuolelle. Tien vuoksi molempia ruutuja siirrettiin y-koordinaatin osalta perinteiseksi muodostuneesta viiteen päätyvästä metriluvusta yhdellä metrillä lounaaseen.

Koeruutujen koko oli aiempien vuosien tapaan 1 x 1 metriä. Ruutujen koordinaatit viittaavat, kuten ennenkin, niiden länsikulmaan.

Mittauksissa käytettiin Papinniemen kaivauksissa vuosina 1995–2002 ja 2004–06 käytettyä koordinaatistoa, joka on luotu vuonna 1995 (ks. ao. kaivauskertomus). Yleiskartoitus tehtiin arkeologian oppiaineen takymetrillä. Käytetty koordinaatisto oli sama kuin kaivauksessakin.

Mittausten lähtökohtana käytettiin vuonna 2005 mitattuja kiintopisteitä (ks. alla oleva taulukko). Kartoitusta varten mitattiin myös uusia väliaikaisia apukiintopisteitä eri puolille muinaisjäännösalueita. Kaikki asemoinnit tehtiin statiivilla käyttäen.

Yleiskartoituksissa käytettiin seuraavia maastoon merkittyjä kiintopisteitä ja väliaikaisia apukiintopisteitä (koordinaatit on ilmoitettu kaivauskoordinaatistossa):

Nro	x	y	z	huomautus
KP1	472,200	138,319	92,356	
KP2	463,219	109,144	93,080	
KP3	455,455	103,800	92,380	
KP4	421,443	69,047	90,162	
KP5	466,095	62,481	91,092	
KP6	483,838	59,461	91,575	
KP7				statiivi ei pysynyt paikallaan, pistettä ei käytetty mittauksissa
KP8	496,606	78,012	91,900	röykkiön 1 vanha korkeuskiintopiste
KP9	513,173	138,323	95,638	
KP10	486,573	138,417	93,559	
KP11	482,163	98,010	93,143	keskellä aukiota
KP12				statiivi ei pysynyt paikallaan, pistettä ei käytetty mittauksissa
KP13	541,521	153,205	97,185	kalmisto, haudan 1 itäpuolella; puupaalun keskikohta
KP14	559,845	156,847	98,641	kirkonpaikan länsipuolella, kp3/2003-kiven pohjoispuolella, pienen maakiven korkein kohta
KP15	541,100	137,658	96,856	kp3/2003, vuoden 2006 koordinaatistossa
KP16	556,657	154,028	98,716	kp4/2003, vuoden 2006 koordinaatistossa
KP17	536,462	143,620	96,800	kalmistokaivauksen vanha korkeuskiintopiste (vuoden 2005 mittauksissa saatu korkeus: 96,841)
KP18	584,261	196,794	98,364	matkamiehen risti, jalustan SW-pultin keskikohta
KP19	566,092	189,943	99,758	kp5/2003 (puupenkissä, vuoden 2006 koordinaatistossa)
KP20	567,226	174,339		vuoden 2003 kaivausalueen paalu 522/201
KP21	572,897	179,986		vuoden 2003 kaivausalueen paalu 530/201
KP22	572,159	180,686		vuoden 2003 kaivausalueen paalu 530/202
KP23	564,391	174,319	99,141	vuoden 2003 kaivausalueen paalu 520/203
KP24	553,231	159,910	90,840	pohjoisimman (paksun) hautakiven korkein kohta
KP25	552,769	158,905	98,652	eteläisempi hautakivi
KP26	451,828	135,053	91,723	rakennuksenpohja 1:n korkeuskiintopiste

3. Yleiskartoitukseen liittyvät havainnot

Takymetrillä mitattiin kartoituksen yhteydessä yhteensä 329 pistettä. Niistä huomattava osa liittyi mitattuihin kiviröykkiöihin, mutta myös täydentäviä korkeus- ym. mittauksia tehtiin etenkin alueilla, jotka olivat aiemmissa kartoituksissa jääneet vähemmälle huomiolle. Yleiskartta tarkentui eniten Kirkkokallion ympäristöstä. Autiokylän takymetrillä kartoitetun alan laajuus ei vuonna 2007 enää juuri kasvanut, ja on nyt hieman yli kuusi hehtaaria.

Aikaisemmin kartoittamattomia röykkiöitä mitattiin vuonna 2007 kartalle kaikkiaan 26 ja niiden kokonaismäärä on nyt 95. Kenttätöiden jälkeen on kaikki alueella havaitut röykkiöt kartoitettu. Niitä lienee kuitenkin edelleen havaitsematta joitakin myös yleiskartoitetun alueen sisäpuolella, mutta tuskin enää kymmeniä. Voidaan karkeasti arvioida, että yleiskartoitetun alueen röykkiöistä on mitattu kartalle noin 90 prosenttia.

Autiokylän yleiskartoitusta voidaan nyt pitää valmiina, mutta täydennysmittaukset voivat tulevaisuudessa olla tarpeen ainakin alueen reunoilla sekä nyt kartoitetun alueen ulkopuolella, jonne arkeologinen löytöaineisto ja mm. röykkiöalue jatkuvat. Röykkiöalue jatkuu selkeimmin etelän suunnassa, Lamakan pellon etelä- ja länsipuolelle – löytöaineisto myös ainakin lounaan suuntaan, Papinniemen

kärkeen vievän tien länsipuolelle (ks. Antti Bilund: Uukuniemen kirkonkylän historiallisen ajan asutuksen arkeologinen inventointi 2003–2004, s. 11–12 ja 48–49, kohteet *Rotsi*, *Lamakka* ja *Pitkäkalio*; röykkiöalueen kokonaislaajuudesta ks. myös Olavi Ahokkaan laatima ja 3.6.1980 päivätty peruskartan peitepiirros, jota säilytetään Museoviraston Rakennushistorian osaston arkistossa).

4. Kaivaustekniikka ja dokumentointi

Vuoden 2007 kaivaus toteutettiin pääosin tasokaivauksena noudattaen samoja menetelmiä kuin Pappinmellä vuosina 1995–2002 ja 2004–06. Aluksi poistettiin lehdet ja karikke käsin tutkimusalueen pinnasta. Turvekerros poistettiin mahdollisimman ohuena kerroksena, pääasiassa lapiolla. Turpeet tarkastettiin metallinpaljastimella.

Pintaturpeen alta saatiin esille ensimmäinen taso, jonka alta kaivettiin ensimmäinen kerros; sen alta saatiin esille toinen taso, jonka alla oli toinen kerros jne. Kerrosvahvuus tasokaivauksessa oli 10 cm.

Kaivaus tapahtui pääasiassa lastalla. Kaikki maa pintaturvetta lukuun ottamatta seulottiin. Koeruidut dokumentoitiin entisen tapaan sanallisesti ja valokuvaamalla. Kaivauksen päätyttyä alueet ennallistettiin huolellisesti.

Kaikki kaivauslöydöt talletettiin. Konservointia vaativia löytöjä ei esille tullut.

5. Kaivaushavainnot

Koeruutu 450/64

Koeruutu sijaitsi heti mökkitien lounaispuolella, harvahkoa sekametsää kasvavalla tasamaalla, jossa oli melko runsaasti lehtipuiden taimia. Aluskasvillisuus oli melko niukkaa. Alueella ei ennen kaivauksista ollut havaittavissa mitään muinaiseen ihmistoimintaan viittaavaa.

Ruutu kaivettiin tasokaivauksena lastalla kaikki maa seuloen 4. tasoon. Siitä alaspäin tehtiin ruudun keskelle lapiolla varmistuspisto, jossa todettiin n. 55 cm:n syvyydestä alkaen puhdas harmaa siltti. Varmistuspiston maata ei seulottu.

Sekoittuneen maan (tässä tapauksessa ruskean hiesun) kerros oli ruudussa poikkeuksellisen paksu. Kerroksessa esiintyi hiilenpaloja. Ruutu oli kaikkiaan vähäkivinen. Ihmisen aiheuttamia rakenteita ei todettu.

Kerrokset kaakkoisprofiilista (cm): 0–6 turve ja humus, 6–30 sekoittunut ruskea hiesu, 30–39 puhdas vaalea hiesu.

Löytöinä (2007117:1–7) saatiin 1. kerroksesta keramiikkaa; 2. kerroksesta keramiikkaa ja palanutta savea; 3. kerroksesta vain palanutta savea. Kaikki löydöt tulivat 6–30 cm:n syvyydestä eli sekoittuneen ruskean hiesun kerroksesta.

Korkeusluku ruudun länsikulmasta: z=90,19.

Koeruutu 440/64

Koeruutu sijaitsi heti mökkitien lounaispuolella, harvahkoa sekametsää kasvavalla tasamaalla, jossa oli melko runsaasti lehtipuiden taimia. Aluskasvillisuus oli melko niukkaa. Alueella ei ennen kaivauksista ollut havaittavissa mitään muinaiseen ihmistoimintaan viittaavaa.

Ruudussa oli jonkin verran nyrkinkokoisia kiviä ja myös hiilenpaloja. Itänurkassa oli halkaisijaltaan 40-senttinen alue punertavaa maata, ilmeisesti palanutta. Rakenteita ei ruudussa havaittu.

Ruutu kaivettiin tasokaivauksena lastalla kaikki maa seuloen kolmannen kerroksen puoliväliin eli 25 cm:n syvyyteen turpeen alapinnasta mitattuna. Tässä syvyydessä erottui ruudun itänurkassa 15 x

65 cm laaja hiekan alue ja suuri kivi. Samassa syvyydessä myös länsinurkassa erottui 15 x 20 cm:n laajuinen hiekka-alue.

Edellä mainitusta syvyydestä tehtiin lapiolla varmistuskuoppa ruudun kaakkoisprofiilin viereen; tätä maata ei seulottu. Pistossa ei havaittu mitään ihmisen aiheuttamaa.

Kerrokset kaakkoisprofiilista (cm): 0–5 turve ja humus, 5–21 sekoittunut tummanruskea hiesu, 21–34 puhdas harmaa hiesu, 34–49 puhdas hiekka.

Löytöinä (2007117:8–14) saatiin 1. kerroksesta tasolasia ja palanutta savea; 2. kerroksesta vain palanutta savea. Kaikki löydöt tulivat 5–21 cm:n syvyydestä eli sekoittuneen tummanruskean hiesun kerroksesta.

Korkeusluku ruudun länsikulmasta: $z=90,01$.

6. Yhteenveto tutkimusten tuloksista

Turun yliopiston arkeologian oppiaine jatkoi Papinniemen ortodoksisen autiokylän tutkimuksia vuoden 2007 syksyllä yleiskartoituksella ja pienimuotoisella koekaivauksella. Ensisijaisena tavoitteena oli yleiskartoituksen saaminen valmiiksi, mikä toteutuikin. Autiokylästä takymetrillä kartoitettu alue kattaa vuoden 2007 työn jälkeen hieman yli kuusi hehtaaria. Yleiskartta tarkentui eniten Kirkkokallion ympäristöstä.

Aikaisemmin kartoittamattomia rökkiöitä mitattiin kartalle kaikkiaan 26 ja niiden kokonaismäärä on nyt 95. Kenttätöiden jälkeen on kaikki alueella havaitut rökkiöt kartoitettu. Niitä lienee kuitenkin edelleen havaitsematta joitakin myös yleiskartoitetun alueen sisäpuolella, mutta tuskin enää kovin-kaan runsaasti.

Täydennyskartoitus voi tulevaisuudessa olla tarpeen ainakin alueen reunoilla sekä nyt kartoitetun alueen ulkopuolella, jonne arkeologinen löytöaineisto ja mm. rökkiöalue jatkuvat. Rökkiöalue jatkuu selkeimmin etelän suunnassa – löytöaineisto myös ainakin lounaan suuntaan, Papinniemen kärkeen vievän tien länsipuolelle.

Lisäksi jatkettiin alueen koekaivausta kaivamalla kaksi neliömetrin laajuista koeruutua. Kaivauksella pyrittiin saamaan lisätietoa autiokylän laajuudesta ja ajoituksesta. Koeruuduista löytyikin asuinpaikkaan viittaavaa esineistöä. Kaikki löydöt tulivat esille sekoittuneesta kerroksesta, joka lienee myöhemmän viljelyn aiheuttama. Jossain tutkitun alueen lähistöllä on ennen viljelyvaihetta epäilemättä ollut asuinrakennus, joka ajoittuneen historialliselle ajalle.

Turussa 28.5.2008

Ville Laakso

Kaivausjohtaja

DIAKUVALUETTELO
TYA 355**Parikkala****Uukuniemi Papinniemi**

1	Koeruudun 440/64 kaakkoisprofiili.	Luoteesta	Ville Laakso	11.10.2007
2	Koeruudun 450/64 kaakkoisprofiili.	Luoteesta	Ville Laakso	11.10.2007

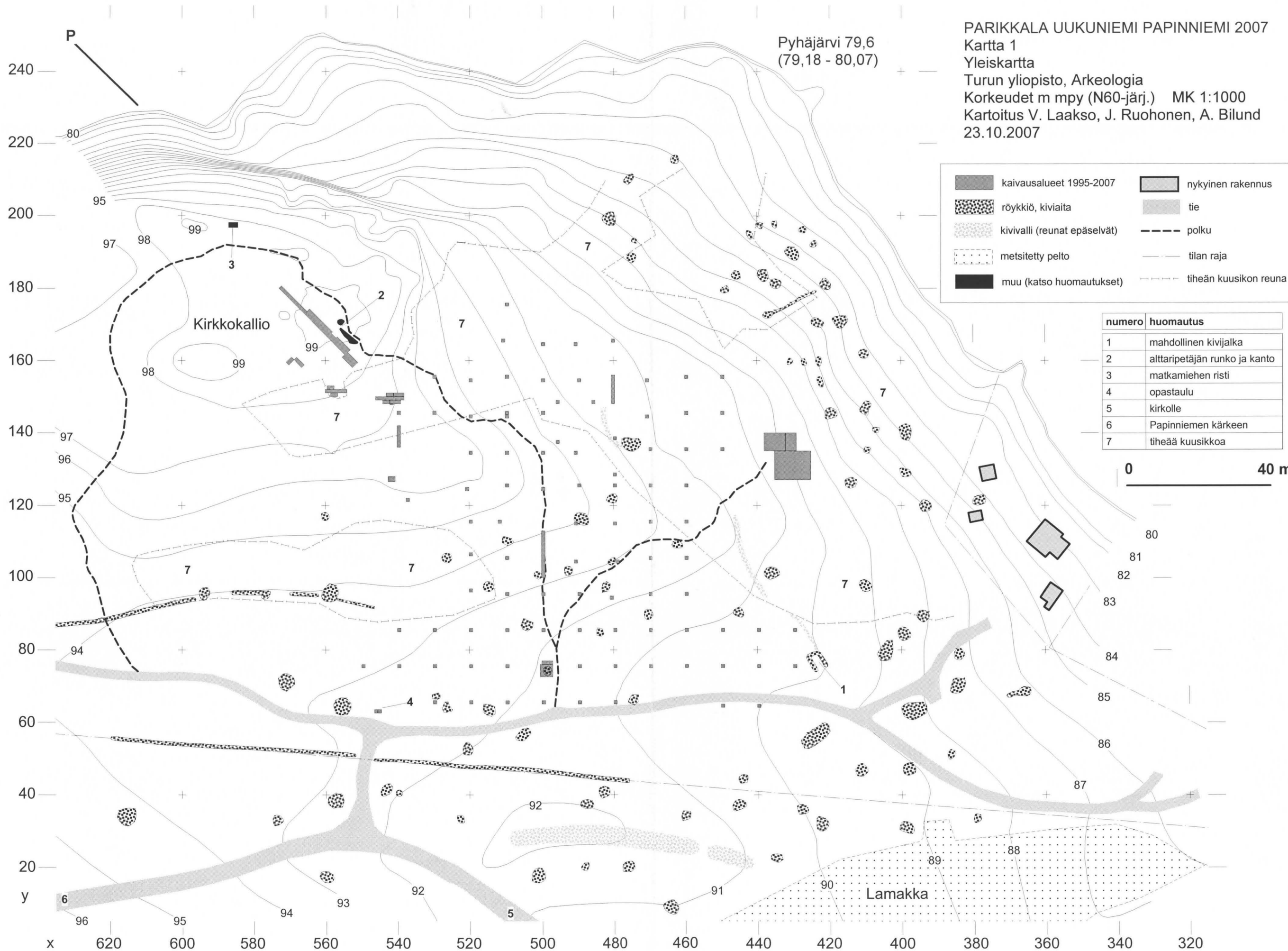
NEGATIIVILUETTELO

TYA 25114 - 25115

Parikkala

Uukuniemi Papinniemi

25114	Koeruudun 440/64 kaakkoisprofiili.	Luoteesta	Ville Laakso	11.10.2007
25115	Koeruudun 450/64 kaakkoisprofiili.	Luoteesta	Ville Laakso	11.10.2007

2007

Parikkala

Uukuniemi Papinniemi

KM 2007117

KM 2007117

Historiallisen ajan löytöjä, jotka Turun yliopiston arkeologian oppiaine kaivautti Uukuniemen Papinniemen muinaisjäännösalueella 8.-11.10.2007. Kaivauksen johtajana oli FL Ville Laakso. Ks. kaivauskertomusta Turun yliopiston arkeologian oppiaineen arkistossa.

Löydöt on luetteloitu koeruuduittain lännestä alkaen, sitten kaivauskerroksittain, sitten materiaaleittain. Mikäli samalla alanimeroilla on useita löytöjä, viittaavat annetut mitat suurimman löydön kokoon.

Luettelon ovat laatineet Stiina Tuppurainen ja Ville Laakso.

- 1 Saviastian pala 1 kpl 1 g
Pituus 16 mm; leveys 14 mm; paksuus 5 mm
Mahdollisesti astian pohjasta. Toinen pinta puuttuu. Lasittamaton. Sekoitteena hienoa hiekkaa tai kivimurskaa. Väri kauttaaltaan vaalean ruskea.
Koeruutu 450/64, länsineljännes; Kerros 1
- 2 Saviastian pala 1 kpl 1,7 g
Pituus 19 mm; leveys 12 mm; paksuus 6 mm
Astian kyljestä. Lasittamaton. Ulkopinta ja sisus ruskeita, sisäpinta melkein musta. Sekoitteena hienoa hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 450/64, länsikulma; Kerros 2
- 3 Saviastian pala 1 kpl 1,2 g
Pituus 16 mm; leveys 14 mm; paksuus 5 mm
Astian kyljestä. Lasittamaton. Väri kauttaaltaan vaalean harmaa, sisäpinta hieman tummempi ja mahdollisesti silattu. Sekoite niukkaa: ainakin hiekkaa tai kivimurskaa, mahdollisesti myös chamottea.
Koeruutu 450/64, itäneljännes; Kerros 2
- 4 Palanutta savea 3 kpl 1,7 g
Pituus 17 mm; leveys 10 mm; paksuus 9 mm
Vaihtelevan kovaksi palaneita epämääräisen muotoisia kappaleita. Väri vaihtelee punaruskeasta vaalean ruskeaan. Sekoitteena ainakin hiekkaa tai kivimurskaa sekä chamottea.
Koeruutu 450/64, länsineljännes; Kerros 2
- 5 Palanutta savea 2 kpl 0,9 g
Pituus 9 mm; leveys 9 mm; paksuus 7 mm
Epämääräisen muotoisia kappaleita, Väri oranssinpunainen. Sekoitteena hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 450/64, etäneljännes; Kerros 2
- 6 Palanutta savea 3 kpl 8,3 g
Pituus 20 mm; leveys 20 mm; paksuus 18 mm
Melko kovaksi palaneita epämääräisen muotoisia kappaleita. Väri vaihtelee oranssista vaalean ruskeaan. Sekoitteena hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 450/64, itäneljännes; Kerros 2

- 7 Palanutta savea 1 kpl 1 g
Pituus 17 mm; leveys 12 mm; paksuus 6 mm
Melko kovaksi palanut epämääräisen muotoinen kappale. Väri kauttaaltaan harmaanruskea. Sekoitteena hienoa hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 450/64, eteläneljännes; Kerros 3
- 8 Lasia 1 kpl 0,3 g
Pituus 13 mm; leveys 10 mm; paksuus 1 mm
Vihertävää tasolasia. Varsin hyvälaatuista, pinnat naarmuiset.
Koeruutu 440/64, pohjoisneljännes; Kerros 1
- 9 Palanutta savea 1 kpl 0,5 g
Pituus 11 mm; leveys 10 mm; paksuus 5 mm
Epämääräisen muotoinen, melko kovaksi palanut kappale. Väri vaalean ruskea. Sekoitteena hienoa hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 440/64, itäneljännes; Kerros 1
- 10 Palanutta savea 1 kpl 0,5 g
Pituus 13 mm; leveys 11 mm; paksuus 5 mm
Epämääräisen muotoinen, melko kovaksi palanut kappale. Väri oranssi.
Sekoitteena hienoa hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 440/64, länsineljännes; Kerros 2
- 11 Palanutta savea 1 kpl 3,2 g
Pituus 24 mm; leveys 16 mm; paksuus 13 mm
Kovaksi palanut epämääräisen muotoinen kappale. Väri vaihtelee tummanpunaisesta harmaaseen. Sekoitteena hienoa hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 440/64, pohjoiskulma; Kerros 2
- 12 Palanutta savea 2 kpl 1,4 g
Pituus 15 mm; leveys 12 mm; paksuus 9 mm
Melko kovaksi palaneita epämääräisen muotoisia paloja. Väri vaihtelee oranssinruskeasta tummanharmaaseen. Sekoitteena hienoa hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 440/64, eteläneljännes; Kerros 2
- 13 Palanutta savea 1 kpl 1,3 g
Pituus 14 mm; leveys 13 mm; paksuus 8 mm
Melko kovaksi palanut epämääräisen muotoinen pala. Väri oranssi, sekoitteena mahdollisesti chamottea.
Koeruutu 440/64, itäneljännes; Kerros 2
- 14 Palanutta savea 1 kpl 1,1 g
Pituus 12 mm; leveys 11 mm; paksuus 11 mm
Kovaksi palanut epämääräisen muotoinen kappale. Väri harmaa.
Sekoitteena vähän hiekkaa tai kivimurskaa.
Koeruutu 440/64; Kerros 2